

gyelhető. Az épület járószintje alatt, az altalaj felett a rézsűben római kori *terrazzó* maradványa került elő.

„C” szelvény: A beépítendő terület K-i részén nyitott 3×2 m nagyságú, É–D irányú szonda, amely a tervezett mélygarázs területére esik. (Az illusztrációt lásd a 81. oldalon!)

A rétegződés a mai felszíntől a természetes altalajig 3,10 m vastag. Az altalaj feletti kb. 0,70 m vastag rétegződés római kori, 3 járószint volt elkülöníthető. A legfelső járószint felett kb. 0,3 m vastagságban a római kor utáni, természetes feltöltődés eredményeképp létrejött sötétszürke humuszos-izsapos feltöltődésréteg volt megfigyelhető. Az „A” szelvényhez hasonló köves-téglás pusztulásréteg itt nem jelentkezett.

A kora római időszakba egy cölöplyuk és egy K–Ny irányú út részlete tartozik. Fölötte szürke feltöltődés réteg jelentkezett. E fölött vastagon (0,3–0,4 m) egy elplanírozott vályogfalú, belső falfelületén festett vakolattal ellátott épület maradványai láttak napvilágot, amely 3. vagy 4. századi.

A középkori talajszint egyértelműen nem vált meghatározhatóvá az erős újkori bolygatottság következtében. A területen az újkorban kőalapozású és téglafalú épületek álltak. A szelvény területén egy meszesgödör is feltárássra került.

TÓTH ZSOLT

184. Pécs, Ferencesek utcája 37. és 52.

(Ferences templom)

(KÖH 26842)

(Baranya megye) Kő, Ú, I

Pécs történelmi belvárosában optikai kábelt fektettek 2012. március–április folyamán. A munka 3 helyszínen folyt: Ferencesek temploma–városfal közti terület; Nagy Lajos király útja 9–11. és Mária utca.

Régészeti jelenség csak a Ferencesek templománál került elő: valószínűleg a középkori város Ny-i kapujához tartozó D-i fal egy szakasza került felszínre. Egy másik kőfalrészlet bizonytalan. Ugyanitt 4 téglafalrészlet is előkerült, amelyeket a középkori városfalhoz hozzátoldott újkori épületek visszabontott falaiként értelmeztünk. (Az illusztrációt lásd fent!)

TÓTH ZSOLT

185. Piliny, Várhegy

(KÖH: 41539)

(Nógrád megye) Ő

A Várhegy a 19. század óta ismert őskori lelőhely, a szakirodalom gyakran foglalkozik vele. Azért mentünk fel a hegyre, hogy az esetleges felmérés lehetőségeiről tájékozódjunk. Az egész

hegyet sűrű erdő fedi, áttekinthetetlen. A hegytető közepén egy nagy, négyszögletes tisztás közepén HP-kő áll. A hegy peremét körbejártuk, mély gödrökkel, beásásokkal erősen rongált, egykori kőbányák több nagy mélyedésével, az eredeti perem többnyire nem állapítható meg. A hegyoldalon több teraszt is láttunk, ezek eredete az egykori szőlőművelés miatt kétséges. A Várhegy felmérését csakis minden részletre kiterjedő munkával volna érdemes elvégezni.

A bejáráson részt vett Csépe Attila és Guba Szilvia.⁴⁹

NOVÁKI GYULA

186. Pincehely határa (Tolna megye) Ő, R, B, LT?, Ró, Kö, Kk, Ú

2012. május 12-én, október 19-én és november 29-én végeztünk terepbejárásokat és helyszíni szemléket a település határában, az alábbi lelőhelyeken:

Baromfitelep (KÖH 84087): A falu Görbő nevű településrészen, a Bulgár-árok és a Kapos találkozásánál épült baromfiteleptől É-ra húzódó, Kapos menti, néhány 10 m hosszú kiemelkedésen, a vetésben, néhány darab jellegtelen, apró, késő középkori–újkorai cserepet találtam.

Görbei-hegy (KÖH 84057): A Kapos DK-i oldalán, a Belecskára vezető országúttal párhuzamos, egykori szőlőhegyi mélyút partjában több beásást figyeltük meg, az egyikből bronzkori bögre peremét gyűjtöttük össze. Munkatárs: Rác Miklós.

Kút-völgy, Kút-völgy I. (KÖH 23452): Az egykori Kapospartot szegélyező erdősáv ÉK-i sarkában, a függőlegesen leszakadt partfalban péceli ház metszetét figyeltük meg.

Ozorai út (szőlőhegy) (KÖH 84059): Néhány éve szőlőtelepítés során edénytöredékeket találtak, égett embercsontokkal. A szőlősorok közti földben mindössze néhány jellegtelen őskori cserepet találtunk. Őskori – az edények leírása alapján talán kelta – hamvasztásos temetővel számolhatunk a lelőhelyen.

Szentkúti alja (KÖH 84085): Görbőn, a Zrínyi utca és a Bulgár-árok által bezárt domboldal magasabb részén, a Kapos egykori ártere menti első terasz Ny-i szélén, nagy sűrűségben találtam főként késő középkori cserepeket. A lelőhely a középkori Görbővel azonosítható, amelynek temploma a lelőhelytől DNy-ra, mintegy 500 m-re található, a kettő közti rész lakóházak és szőlők miatt nehezen kutatható.

Szentkúti-hegy (KÖH 84083): A falutól DNy-ra fekvő szőlőhegyen épült kora barokk Szentkúti kápolnától ÉK-re, egy szőlőterülethez tartozó kisebb szántóföld teljes területét kiszántott és apróra tört vázak töredékei borítják. A legmagasabb részen mészkövek és néhány tégladarab is látható, köztük római peremes téglafal töredéke. A szokatlan helyzetű, a folyó fölé kinyúló dombfokra épített épület a középkori Görbő templomával azonosítható.

K. NÉMETH ANDRÁS – CZÖVEK ATTILA

187. Pornóapáti, Ómajor (KÖH 29893)

(Vas megye) Kk

2012. november 6-án dr. Zágórhidi Czigány Balázs (KÖH) jóvoltából és részvételével helyszíni szemlélet végeztünk az Árpád-kori ciszterci apátság területén, ahol épületbontás során két faragott kőtöredéket találtak. Ezek egyike vörösre festett, másodlagosan fehérre meszelt, hasáb alakú nyíláskeret, míg a másik egy nagy méretű oszlophoz tartozó, szépen faragott és festett tagozat, melyet szintén másodlagosan lemeszeltek, és piros növényi motívumokból álló sorral, illetve piros csíkos festéssel díszítettek. A töredékeket, melyeket Gy.2012.75–76. számon vettem előzetes nyilvántartásba, a Savaria Múzeum kórártárában helyeztük el.

Munkatárs: Vámos Gábor régészeti projektmenedzser.

PAP ILDIKÓ KATALIN

188. Pócspetri, Római katolikus templom (KÖH 36878)

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Kő

2012 márciusában rövid kutatást végeztünk Juan Cabelloval a pócspetri római katolikus templomban. A szigeteléshez és felújításhoz kapcsolódó munkák során Juan Cabello a felmérés falak, Jakab Attila a padlószint alatti kutatást vezette. Ezek során sikerült megállapítani a templom építési periódusait, s napvilágra kerültek az elbontott középkori szentély alapfalai is. A dokumentálás befejezése után átadtuk a területet a további kivitelezés számára.

JAKAB ATTILA – JUAN CABELLO

189. Pósfá, Vasút mellett, Almás-alja II. (KÖH 42629)

(Vas megye) Ka

A lelőhely Pósfá és Szeleste között található, a Kőrös-patak két oldalán. Az M86 gyorsforgalmi út Szeleste–Csorna közötti szakaszának Vas megyét érintő nyomvonalán a 2. lelőhely névváltozatai: Szeleste, Vasút mellett; Pósfá, Almás-alja. A próbafeltárás során 66 kutatóárkot nyitottunk, amellyel 3772 m²-nyi területet tártunk fel. A humusz átlagos vastagsága a 2. lelőhelyen 40–80 cm. A lelőhely kiterjedése a teljes kitűzött nyomvonalat érinti, sőt K-i irányban elér egészen a 3. lelőhelyig. A 2. lelőhely Ny-i vége (a Kőrös-pataktól Ny-ra) az átlagosnál ritkább sűrűségű, Ny-i fele (a Kőrös-patak és a vasút között) az átlagosnál kicsit sűrűbb, a lelőhely K-i fele (a vasúttól K-re, a 3. lelőhelyig) pedig intenzív. Összesen 146 régészeti jelenséget dokumentáltunk: 44 gödröt, 21 árkot, 64 cölöplyukat, 4 házat, 4 kutat, 1 gödörkomplexumot, 4 tűzhelyet, 1 padlót és 2 sírt. A lelőhelyen 9–10. századi település nyomai kerültek elő: árkok, házak, gödrök, cölöplyukak és néhány sír.

A 2. lelőhely Ny-i végén (a Kőrös-pataktól Ny-ra) csak néhány régészeti jelenséget, zömében cölöplyukakat és 2 nagyobb gödröt tudtunk dokumentálni, amelyekből minimális mennyiségű leletanyag (kerámia) került elő.

A Kőrös-patak és a vasút közötti területen, a nyomvonal É-i felén, számos sekély cölöplyukat, árkot és gödröt találtunk. A nyomvonal középső és D-i oldalán jelentkeztek a mélyebb objektumok: cölöplyukak, árkok, gödrök és a 2 sír, amely feltehetően a lelőhely K-i felében előkerült településhez tartozhatott. Sajnos mindkét sírt már korábban kirabolták: a csontok több-

49 Nováki Gyula – Feld István – Guba Szilvia – Mordovin Maxim – Sárközy Sebestyén: Nógrád megye várai az őskortól a kuruc korig. Szerk.: Sárközy Sebestyén. Budapest 2017, 64.